

تجلی حکمت و هنر اسلامی در معماری مساجد

علیرضا قاراخانی¹، محمد امین وفا²

1. عضو هیئت علمی گروه معماری، واحد سواد کوه، دانشگاه

آزاد اسلامی، سواد کوه، مازندران، ایران

Alireza_gharakhany@yahoo.com

2- دانشجو کارشناسی ارشد، گروه معماری، واحد سواد کوه،

دانشگاه آزاد اسلامی، سواد کوه مازندران، ایران

Mohammadamin.Vafa@gmail.com

چکیده

انگیزه احداث مساجد به خدمت خداست. از این رو فضای معماری و کالبدی مساجد با مفاهیمی ناشی از اعتقاد، بینش اسلامی در قالب رمز، فرم و هندسه ای که بتواند فرهنگ اسلامی رامتبلور سازد، شکل می‌گیرد و به زندگی ما عینیت می‌بخشد بنابراین سرمایه‌گذاری بیشتری صرف ساخته این گونه معماری شده است. هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه میان معماری مساجد با هنر و هنر اسلامی است. به طوری که مساجد به عنوان تجلی گاه ذات الهی، متشکل از اجزایی اعم از گنبد، منار، محراب و ... است که معماری آنها همه برگرفته از اصول سنتی اسلام است. روش تحقیق این مقاله تحلیلی است، روش جمع آوری اطلاعات بصورت کتابخانه‌ای و تهیه عکس و مدارک و سپس تحلیل آنها با استناد به اسناد تاریخی می‌باشد. در این مقاله به سؤالاتی مانند رابطه میان معماری مساجد با علوم قرآنی و اسلام نیز پاسخ داده می‌شود. در نتیجه شکل کلی بنای مساجد تجلی گاه ظرفترین و پر معناترین معتقدات معمار مسلمان و

در نهایت هنر اسلامی است . مسجد محلی است که هر جزء آن یادآور یکی از هنر اسلامی است.

کلید واژه :

هنر اسلامی، معماری مساجد ، حکمت و هنر، مسجد، حکمت و هنر ، مسجد

مقدمه :

هنر دین و مذهبی از زمان به وجود آمدت به دنبال محیطی است که پیروان خود را در آنجا جمع نماید . این تجمع که عامل اصلی آن عبادت است وسیله ای است برای تعاملات اجتماعی میان پیروان آن دین، به ویژه ادیانی که به تعاملات اجتماعی بها داده اند. انسان که موجودی است فطری برای ارتباط با آفرینندهی خود نیازمند مکانی است که دارای ویژگیهای آسمانی و معنوی که تجربه ی عروج روح و اتصال آن به هستی لایزال را ممکن سازد. از میان ادیان الهی دین اسلام بیشترین اهمیت را برای جنبه ی اجتماعی عبادت قائل بوده است، مکانی که این امکان را برای این امر خطیر فراهم آورده از اهمیت بسزایی برخوردار است. بنابراین ماجد جایگاه والایی دارند، مسجد قلب پهنده ی شهرهای اسلامی است و مهم ترین و بهترین مکانها برای مساجد فراهم شود . اولین اقدامی که حضرت محمد(ص) بعد از تشکیل حکومت در مدینه کرد ساخت مسجد قبا بود که الگوی الیه تمامی مساجد گردید . این مسجد علاوه بر روح اسلامی دارای هویت اسلامی نیز بود چون دارای کالبدی اسلامی بود. دین اسلام با روود به ایران روح اسلامی را در کالبدی بنای ایرانی دمید این حقیقتی است که تازه متولد شده با ورود به ایران جایگاه روح بناها و شتی (آتشکده ها و معابد زرتشتی) را گرفت. یعنی روح اسلامی در ظرف ایرانی جاری گردید. بسیاری از مساجد که بر روی آتشکده ها و معابد